

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1364/22-E

Název	Základní škola Žamberk, 28. října 581
Sídlo	28. října 581, 564 01 Žamberk
E-mail	zejdlík.jaromir@zs28rijna-zamberk.cz
IČO	49 316 834
Identifikátor	600 104 273
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaromír Žejdlík
Zřizovatel	město Žamberk
Místo inspekční činnosti	28. října 581, Žamberk Nádražní 468, Žamberk Nádražní 550, Žamberk
Termín inspekční činnosti	14. až 16. 9. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Žamberk, 28. října 581 (dále škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ředitele školy. Základní vzdělávání je aktuálně organizováno v 17 třídách. Od 1. 9. 2022 byla ve škole zřízena přípravná třída. Ke dni inspekční činnosti bylo ve škole vzděláváno 351 žáků z celkové kapacity 475. Od minulé inspekční činnosti se zvýšil počet žáků (na 25) se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Ve škole se vzdělává 22 žáků s odlišným mateřským jazykem. Jednomu žákovi plnicímu povinnou školní docházku na druhém stupni základní školy, povolil ředitel školy individuální vzdělávání podle § 41 školského zákona. Dva žáci se vzdělávají v zahraničí. Výuka je vedena podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – *Škola pro život*.

Ve čtyřech odděleních školní družiny bylo v době inspekční činnosti zapsáno 116 účastníků zájmového vzdělávání (kapacita byla od školního roku 2022-2023 navýšena z 90 na 120 účastníků zájmového vzdělávání). Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu – *Společná plavba*.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy ve své koncepci rozvoje pro období 2020 až 2025 stanovil střednědobé cíle pro jednotlivé vzdělávací oblasti, které reagují na konkrétní potřeby školy. Při postupném naplňování cílů využívá ředitel školy své dlouholeté pedagogické zkušenosti a znalosti místních podmínek. V koncepci jsou reflektovány konkrétní kroky potřebné pro dosažení vytyčených vzdělávacích cílů. Zavedený kontrolní systém je málo účinný, hodnotící procesy nejsou důsledné. Kontrolní systém není zcela funkční. Kontrolní mechanismy nezachytily nedostatky v nastavení výuky žáků podle vydaných rozvrhů hodin. Ředitel školy vyřešil tyto nedostatky bez zbytečného odkladu přijetím opatření. V době inspekce byla opatřením ředitele upravena forma realizace třídnické hodiny na druhém stupni, která byla vedena v pravidelném rozvrhu hodin.

Přenos informací a řešení aktuálních problémů probíhá operativně při běžném denním setkávání zaměstnanců školy, na provozních poradách a pedagogických radách. Snaha všech zúčastněných o vytváření partnerského prostředí a přátelské vztahy mezi zaměstnanci podporují příjemné učební prostředí. Pro zkvalitnění vzdělávacího procesu by bylo vhodné častější sdílení zkušeností mezi učiteli prostřednictvím návštěv jiných škol nebo větší četnost využití vzájemných hospitací. Závěry souhrnné hospitační činnosti by bylo vhodné projednávat a vyhodnocovat na pedagogických radách, což by výrazným způsobem zkvalitnilo vzdělávací proces.

Ředitel školy splňuje požadované kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce, ve které působí pátým rokem. Část kompetencí přenesl na zástupkyni, která je ve funkci nově od 1. 7. 2022. Zástupkyně ředitele vykonává rovněž funkci metodika prevence. Ostatní úkoly jsou účelně delegovány na koordinátory specializovaných činností (koordinátor školního vzdělávacího programu, výchovný poradce). Pedagogický sbor tvoří 29 učitelů, 4 vychovatelky školní družiny s požadovanou odbornou kvalifikací a 5 asistentů pedagoga. Tři učitelky jsou odborně kvalifikovány v oboru speciální pedagogiky a zajišťují mimo jiné výuku etické výchovy, logopedickou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Poskytování poradenských služeb a kariérové poradenství zajišťuje výchovný poradce. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází zejména z potřeb školy i jednotlivých učitelů.

Materiální podmínky jsou od minulé inspekce zlepšovány postupnou modernizací učeben. Každá třída je vybavena počítačem s připojením na internet a dataprojektorem. Od minulé inspekční činnosti byla škola vybavena notebooky, byla zakoupena 3D tiskárna a dataprojektory. Byla vybudována reedukační místnost, přírodovědná učebna, v jedné učebně byla renovována podlaha, ve většině tříd proběhla výměna nábytku, zmodernizována byla i učebna anglického jazyka. Pro relaxaci žáků byly účelně vybudovány relaxační koutky. Pro posilování sounáležitosti učitelů a žáků se školou a její historií byla zřízena místnost nazvaná *Muzeum*, kde jsou umístěny pečlivě vedené kroniky, fotografie ze školních akcí a historické předměty spojené s rozvojem školy. Celkové prostředí školy působilo čistě a esteticky, k čemuž přispívá tematická výzdoba, na které se podílejí svými výrobky žáci.

Pro výuku tělesné výchovy škola dlouhodobě využívá tělocvičnu v budově gymnázia a městskou tělocvičnu, jelikož vlastní tělocvičnu k dispozici nemá.

Velmi dobré podmínky jsou vytvořeny pro činnost školní družiny. Vedle samostatných heren lze využívat pro pohybové aktivity i relaxaci malé venkovní prostranství. Zahrada školní družiny byla přebudována v rámci projektu *Vracíme zahradě život*. Bylo vybudováno venkovní pítka a mlžítka, hmatový chodník a byly zde zasazeny různé druhy keřů a rostlin. V zahradě jsou rozmístěna krmítka, budky a tzv. hmyzí hotely, což vede k většímu propojení žáků s přírodním prostředím. Na zahradu byla pořízena dvě velká sezení pro venkovní výuku žáků. Účastníci zájmového vzdělávání mají dostatek her i materiálů pro podporu umělecké tvorby.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Na prvním stupni základní školy byli žáci vhodnými způsoby motivováni k dosažení cílů výuky, se kterými byli seznámeni ve většině hospitovaných hodin. Výukové cíle v menší míře reagovaly na potřeby žáků a také byly méně často žáky vyhodnocovány. Využíván byl zejména frontální způsob výuky, účelně byla zařazována vhodná samostatná práce. Občas byla využita efektivní forma skupinové práce nebo účinné práce ve dvojicích. Postoje žáků byly rozvíjeny v menší míře. Pro zvýšení účelnosti vzdělávacího procesu je doporučením se více zaměřit na častější využití vzájemné spolupráce žáků. Zájem žáků o učivo učitelé podporovali názornými pomůckami a zčásti i multimediálními prostředky, které ale samostatně využívali žáci jen v malé míře. Jen ojediněle byla výuka diferencovaná pro podporu nadaných žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Aktivita žáků byla občas podporovaná také využitím zavedených hodnotících pravidel. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala samotná motivace žáků k dokončení zadané práce. Přítomné asistentky pedagoga účelně podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Jejich spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a jejich učebnímu pokroku. V hospitovaných hodinách nebyly využívány další informační zdroje. Bylo by vhodné se zaměřit na jejich častější využívání ve výuce, aby měli žáci možnost informace získané z různých zdrojů vyhledávat, třdit, analyzovat a aplikovat. Účelné sebehodnocení žáků probíhalo v menší míře v závěru vyučovací hodiny. V některých hodinách učitel poskytoval alespoň některým žákům zpětnou vazbu, která byla využitelná k jejich dalšímu učení. Bylo by vhodné zaměřit se na diferenciaci vzdělávacích cílů. Atmosféra ve všech hodinách byla klidná a přátelská. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na partnerské úrovni. Žáci se nebáli učitelky oslovit a obrátit se na ně s přáním nebo prosbou a v některých hodinách diskutovali k zadanému úkolu.

Učitelé byli na druhém stupni připraveni na výuku dobře po obsahové stránce, velmi rozdílné bylo jejich zaměření na vhodnost a účelnost metod i forem práce. Ve sledovaných hodinách byla zařazována s různou mírou efektivitu práce ve dvojicích, či skupinách, nejméně byla zastoupena samostatná práce žáků (zpravidla jen písemné práce nebo testy). Často byl cíl výuky zaměřován za téma hodiny, učitelé pouze v některých hodinách dokázali smysluplně pracovat s cíli, které byly zaměřené na žáka. Atmosféra byla ve velké většině hodin podnětná, žáci dokázali při vhodné podpoře využít prostor pro vzájemnou spolupráci, účelné diskuse byl někdy věnován jen menší prostor. Pokud byla spíše výjimečně výuka vedena pouze frontálně s dominantní rolí učitele, žáci se zapojovali do procesu výuky jen omezeně a pouze plnili předepsané úkoly nebo opisovali řešení úloh z tabule. V některých hodinách byla občas upozaděna individuální dopomoc žákům, diferenciaci náročnosti úloh nebyla zaznamenána vůbec. Tempo hodin bylo většinou přizpůsobováno méně zdatným žákům. Učitelům se nedařilo nadané žáky zapojit do náročnějších úloh, což výrazně snižovalo jejich soustředění v průběhu některých hodin. Chybělo zařazení problémových úloh a v některých hodinách i výraznější práce s chybou. Častá a účelná byla ve všech hodinách podpora didaktickou technikou, zejména pro zobrazení zadání úloh anebo výukových prezentací. Využita byla i výuková videa, ale s velmi různou mírou účelnosti pro využití v následné výuce, což jen někdy podporovalo motivaci žáků k učení. Sebehodnocení žáků, zaznamenané v některých sledovaných hodinách, mělo smysl a žáci s ním byli ztotožnění a pomáhalo jim k pochopení vlastního pokroku v učení. Závěry hodiny s účelnou zpětnou vazbu byly zaznamenány spíše výjimečně, někteří učitelé získávali zpětnou vazbu již v průběhu hodin, což odráželo dobře promyšlený cíl výuky. V některých hodinách na závěry a zhodnocení přínosu pro žáky nebyl čas, případně zhodnocení bez ověření provedli učitelé sami bez zapojení žáků.

Činnost školní družiny volně navazuje na obsah základního vzdělávání, témata jsou zpracována tvořivým způsobem a jejich realizace efektivně podporuje další individuální rozvoj žáků. Velký důraz je kladen na pohybové aktivity a podporu zdraví a zdravého životního stylu, pohyb, vnímání světa kolem nás a environmentální výchovu. Nabídka činností byla pestrá, rovněž nebyl opomíjen i důležitý čas na odpočinek. Činnost školní družiny velmi dobře přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání. Komunikace mezi účastníky zájmového vzdělání a vychovatelkou byla naslouchací, respektující.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje průběžné i celkové výsledky žáků. Výsledky žáků odpovídají očekávanému a obvyklému stavu ve škole. Ve školním roce 2021/2022 na prvním stupni prospěly s vyznamenáním téměř tři čtvrtiny hodnocených žáků, což bylo ovlivněno nejen odlišným hodnocením distanční výuky, ale také motivačním charakterem hodnocení. Z neprospívajících žáků dva zvládli úspěšně opravnou zkoušku, jeden opakuje ročník. Na druhém stupni bylo sice úspěšných žáků méně, ale pozitivním zjištěním je téměř jedna třetina žáků s vyznamenáním. Z několika neprospívajících žáků dva postoupili do vyššího ročníku po úspěšných opravných zkouškách, a pouze jeden i s celkovým hodnocením neprospěl.

Dílním negativním zjištěním byla vyšší míra absence žáků ve výuce. Na prvním stupni byla ve školním roce 2021/2022 spíše průměrná (na žáka cca 85 hodin, přibližně čtyři týdny výuky), na druhém stupni spíše nadprůměrná (na žáka více jak 140 hodin, téměř pět týdnů výuky). Tento stav škola sice sleduje, i přes některé objektivní důvody k vyšším absencím některých žáků (zvýšená nemocnost kvůli např. Covidu-19, distanční výuka)

zatím systematicky neanalyzovala příčiny vysoké absence. Doporučením je hledat účelné nástroje k jejímu snižování zejména na druhém stupni základní školy.

Celkový počet neomluvených hodin byl ve školním roce 2021/2022 celkem 363 (přibližně dvě třetiny z tohoto počtu na prvním stupni). Velká část neomluvených hodin přitom připadá jen na několika žáků (přibližně deset), v jejichž případě bylo podezření na záškoláctví školou řešeno např. při jednáních výchovných komisí se zákonnými zástupci žáků, výsledkem bylo v uvedených případech udělení kázeňského opatření nebo i hodnocení sníženou známkou z chování.

Poradenské služby zajišťuje školní poradenské pracoviště, které ale v době konání inspekční činnosti nebylo formálně ustanoveno. Cíle jeho činnosti včetně personálního zajištění a rozdělení kompetencí se nepromítaly do dokumentace školy (školní řád, školní vzdělávací program), doloženo nebylo ani informování účastníků vzdělávání o existenci tohoto pracoviště. Pozici výchovného poradce vykonává pedagog, který se cíleně věnuje kariérovému poradenství. Rovněž vede evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, využívá účelně i intenzivní spolupráci se školskými poradenskými pracovišti. Z podpůrných opatření je přínosem zejména podpora žáků prostřednictvím asistentek pedagoga (včetně několika školních asistentů), v případě potřeby je účelně využívána pedagogická intervence pro žáka nebo výuka předmětu speciální pedagogické péče. Několik žáků se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu, v jejichž zpracování i vyhodnocování školou došlo od minulé inspekční činnosti ke zlepšení. V samotné výuce sledované při inspekční činnosti nebyly zaznamenány metody práce, které by cíleně aktivizovaly žáky se SVP, zaznamenána nebyla ani podpora nadaného žáka na prvním stupni v matematice. Celkem bylo evidováno 24 žáků se SVP s převažujícím druhým nebo třetím stupněm podpory, 13 na prvním stupni, 11 na druhém stupni.

Oblast prevence rizikového chování zajišťuje speciální pedagožka, která od školního roku 2022/2023 vykonává povinnosti zástupce ředitele. Preventivní aktivity školy jsou plánované a reagují na potřeby žáků, podrobnosti jsou zpracovány v příslušné dokumentaci (minimální preventivní program, krizový plán školy). Plánované a uskutečňované aktivity včetně kurzů (adaptační, lyžařský, třídní školní výlet v devátém ročníku) nebo zájmových kroužků přispívají k úspěšnému zvládnutí prevence rizikového chování, doporučením pro školu je výraznější zaměření na prevenci záškoláctví. Šíře těchto aktivit podstatných pro rozvoj dovedností žáků byla v posledních dvou školních rocích omezena epidemiologickými opatřeními souvisejícími s epidemií Covid-19. Preventivní okruhy tvoří součást výuky jednotlivých předmětů, směřují k osvojení zdravého životního stylu, rozvoji osobnosti, dodržování určitých společenských pravidel.

Žákovsky parlament plní funkci komunikačního mostu nejen mezi žáky a učiteli, ale také mezi žáky mezi sebou navzájem. Na zasedání parlamentu zástupci tříd vznášejí připomínky a poznatky od svých spolužáků a učitelů k projednání. Tento systém funguje také naopak, kdy členové parlamentu prezentují problematiku školy ve svých třídách a žáci se vyjadřují k možnému řešení. To zvyšuje mezi žáky školy zájem o dění ve škole, což také podporuje jejich iniciativu k vyjadřování svých názorů.

Škola dbá na podporu sportu a zdravého životního stylu – např. ve školním roce 2020/2021 projekt *Naše školní sportování*. Dalším zajímavým pohybovým projektem byla tzv. *Kroková výzva*.

Velkým pozitivem školy je zaměření na *eTwinning* a podporu zahraničního partnerství školy i prostřednictvím zapojení do projektu *Erasmus+*. Mezi partnerské státy patří například Rumunsko, Řecko, Turecko, Portugalsko, Francie, Bulharsko, Španělsko, Maďarsko.

Pozitivem školy je také prezentace uměleckých dovedností žáků v pěveckém sboru *Viola*, který funguje při škole již více než třicet let. Ředitel školy a zároveň sbormistr klade důraz na repertoár hudby starých mistrů, současnou hudbu a lidovou píseň. Sbor uspořádal celou řadu koncertů a vystoupení. Tradicí se staly vánoční koncerty v kostele sv. Václava v Žamberku. Sbor udržuje kontakty žáků s dalšími pěveckými sbory po celé republice, ale i v zahraničí. Téměř každý rok se účastní krajského kola celostátní přehlídky dětských pěveckých sborů. Pravidelně se umísťuje na některém medailovém místě. K největším zážitkům v životě sboru patří USA tour, vystoupení v Barceloně a vystoupení s ostatními sbory regionu na 60. ročníku operního festivalu Smetanova Litomyšl.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo k nárůstu žáků, zvýšil se i počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- došlo k navýšení počtu oddělení školní družiny (o jedno),
- průběžně se zlepšující materiální a prostorové podmínky školy ve prospěch učebních podmínek pro vzdělávání dětí a žáků,
- od 1. 9. 2022 byla zřízena přípravná třída.

Silné stránky

- Příjemná atmosféra a vzájemná spolupráce celého kolektivu pozitivně ovlivňuje vzdělávání žáků,
- výjezdy žáků a učitelů do zahraničí-podpora zahraničních partnerství škol přes *Erasmus+*,
- prezentace uměleckých dovedností žáků v pěveckém sboru *Viola*,
- kvalifikovanost pedagogického sboru.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malá míra diferenciací výuky, která by více podporovala využití individuálního učebního potenciálu žáků, málo četná individuální dopomoc žákům s SVP na prvním i druhém stupni,
- menší využívání a zařazování kooperativních forem, které by podporovaly spolupráci žáků,
- málo účinná kontrola vedení školy,
- malá míra orientace cílů na žáka a malá četnost vyhodnocování cílů na konci vyučovací hodiny,
- malá míra využití didaktické techniky žáky, pouze učitelem na prvním stupni, na druhém stupni je využití větší,
- podpora nadání pouze mimo výuku ale v samotné výuce nikoliv.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- více zařazovat diferenciaci pro podporu nadání či hlubšího zájmu žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání,

- více zařazovat kooperativní formy, které by podporovaly spolupráci žáků,
- podporovat efektivní učení používáním formativního hodnocení, zaměřit na tuto problematiku další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- zaměřit se na častější využívání informačních zdrojů ve výuce, aby měli žáci možnost informace získané z různých zdrojů vyhledávat, třídit, analyzovat a aplikovat,
- nastavit efektivnější kontrolní systém, kontrolní činnost provádět důsledněji a přijímat účelná opatření ke zlepšení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 15. 9. 2022
2. Školní matrika základní školy, školní rok 2021/2022, 2022/2023
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola pro život* s platností od 1. 9. 2021
4. Školní vzdělávacího program pro školní družinu *Společná plavba* s platností od 31. 8. 2020
5. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2022
6. Zápisy z pedagogických rad základní školy, školní roky 2021/2022, 2022/2023
7. Rozvrh hodin 1. – 9. ročníku, školní rok 2022/2023
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků-výběr, školní rok 2022/2023
9. Plán DVPP, školní rok 2022/2023
10. Třídní knihy, školní rok 2021/2022, 2022/2023
11. Přehled výchovně vzdělávací práce, školní rok 2021/2022, 2022/2023
12. Zápisní listky, školní rok 2022/2023
13. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2022/2023
14. Minimální preventivní program ZŠ 28. října 581, Žamberk pro školní rok 2022/2023
15. Krizový plán Základní školy 28. října 581, Žamberk pro školní rok 2022/2023
16. Opatření ředitele školy – změny rozvrhu ze dne 16. 9. 2022
17. Inspekční zpráva Čj. ČŠIE-1291/15-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Erik Landecký, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Erik Landecký v. r.

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Martin Valášek v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 11. 10. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jaromír Žejdlík, ředitel školy

Mgr. Jaromír Žejdlík v. r.

V Žamberku 17. 10. 2022